

Hørings svar « Enklere tiltakssystem »

Arbeidsdepartementet

FRA RIO RUSMISBRUKERNES INTERESSEORGANISASJON

RIO stiller seg positive til høringsforslaget der det foreslås å forenkle og slå sammen overlappende ordninger innenfor avklarings- og oppfølgingsområdet.

RIO har for øvrig følgende kommentarer til forslaget.

- RIO er enig i at det i utgangspunktet ikke er hensiktsmessig å opprettholde ulike tiltaksvarianter for ulike brukergrupper, og at det er de individuelle behov som skal avgjøre hvilket tilbud man får. Vi merker oss formuleringen om det individuelle behovet, og vil legge vekt på å følge opp at dette faktisk vil bli resultatet *i praksis*. **Det er en forutsetning når man slår sammen tiltaksordninger at man beholder de gode løsningene for brukerne, og ikke legger lista etter den ordningen som er tilrettelagt for de best fungerende.**
- Man uttaler i høringsbrevet at brukere som mottar avklaring- eller oppfølgingstjenester ikke har behov for et spesielt tilrettelagt arbeidsmiljø. RIO har ved flere anledninger satt meningsfylt aktivitet på dagsordenen, og vi er også svært skeptiske til såkalte «liksom-tiltak» der brukere blir satt inn i kunstige rammer i forskjellige skjærmede tiltak/ attføringsbedrifter. Vi mener at dette skaper en lite konstruktiv situasjon for brukere, som stort sett bare får bekreftet det de visste fra før; de er ikke gode nok for det reelle arbeidsmarkedet. Det er heller ingen tvil om at disse tiltakene har dårlige resultater når det kommer til å få folk videre ut i det ordinære arbeidsmarkedet. Vi er derfor svært positive til at det Arbeids og vedlferdsetaten nå ønsker å fokusere på å få brukere inn i arbeidslivet. FOR Å FÅ TIL DETTE er det imidlertid mange ting man må ta hensyn til; blant annet at hver enkelt mottar den oppfølgingen og den opplæringen/ kompetansehevingen som tilrettelegger for mestring. Det er også av stor betydning for den enkelte at det arbeid som tilbys er innenfor vedkommendes interessefelt, og at kontaktpersoner på arbeidsplassen har tid og kompetanse til å følge opp de eventuelle spesielle behov man har. Tiltaksplasser i ordinært arbeidsliv, som i praksis bare fungerer som gratis arbeidskraft for arbeidsgiver, har vært prøvd lenge. Vår erfaring er at det i alt for mange tilfeller ikke fører til noe mer. Ofte fordi den enkelte bruker ikke klarer å følge opp arbeidssituasjonen. Det er jo derfor vedkommende er under arbeidstreningstiltak i utgangspunktet!

Når dette er sagt vil vi påpeke at vi **IKKE er IMOT** arbeidstreningstiltak utenfor arbeidslivet. RIO mener at det er viktig med et differensiert tjenestetilbud og vi ønsker oss tilrettelagte arbeidstreningstiltak for «utvalgte brukergrupper» - *i tillegg* til at man har som hovedmål å bruke ordinært arbeidsliv som tiltaksarena. Den brukergruppen vi representerer har svært ofte bruk for aktivitetstiltak som danner overganger fra et liv som aktiv rusavhengig og over i « normalt samfunnsnivå». Dette er tiltak som det har vært stor mangel på i Norge. RIO og andre brukerorganisasjoner har med stor suksess opprettet flere slike aktivitet – og arbeidstreningstiltak som skal fungere som brobygger tiltak inn i ordinært samfunn og arbeidsliv igjen. Vi insisterer på at disse må opprettholdes og at det fortsatt må være plass til flere slike arenaer – gjerne brukerstyrte slik vi har gjort det i RIO (Se rio.no : Kafe X og RIO Restart)

- RIO merker seg at forslaget legger opp til større valgfrihet og økt mangfold i tjenestetilbudet, og at man henviser til at flere aktører kan slippe til. Her nevnes også ulike ideelle organisasjoner og sosiale entreprenører som innretter seg mot brukere med «hull i cv`en» . RIO har gjennom flere år vært med å løfte dette behovet/ ønsket fra brukere og organisasjoner inn i Kontaktutvalg i Arbeidsdepartementet. Vi er derfor svært glade for at vi nå ser ut til å ha blitt hørt på dette, og at man ønsker å legge til rette for at blant annet brukerorganisasjoner nå kan godkjennes som tiltaksarena for dem som vil bruke sin erfaringskompetanse som ressurs inn i arbeidslivet og samfunnet.
- Vi er også positive til at det blir «ryddet opp» i anbud og anskaffelses systemet og at man ønsker å legge vekt på kvalitet og langsiktighet. Vi er fra før av svært skeptiske til at NAV ser ut til å kjøpe tiltaksordninger av de aktørene som vinner prisbudet, og IKKE kvalitets tilbudet. **Vi er også svært skeptiske til hva som oppfattes som kvalitet og hvem som bedømmer tilbudenes kvalitet? Vi mener at NAV må ha brukermedvirkning inn i denne prosessen. Dette bør skje via Brukerutvalg i NAV som innsetter brukerrepresentant i ledergruppen som vurderer anbud. Det bør dessuten være et minimumskrav om brukerundersøkelser/ brukerevalueringer av alle tiltak tiltaksarrangører leverer, og at det LEGGES VEKT PÅ BRUKERNES TILBAKEMELDINGER!! RIO opplever at det brukere ser som gode, meningsfulle tiltak blir ersatt av dårligere tilbud fra aktørene som vinner anbudsrundene.**
- Det henvises til at avklarings- og oppfølgingstiltakene er preget av tilfeldigheter og usikkerhet, og at brukernes behov i liten grad settes i sentrum. Dette er også RIOs erfaring. Vårt mål er at alle brukere skal få individuelt tilrettelagte tiltaksordninger som har som formål å gjøre hver enkelt bruker selvhjelpen innenfor sitt eget mestringnivå. Det kan se ut som dette høringsforslaget kan være med å tilrettelegge for dette. RIO bidrar gjerne mer i dette arbeidet, både som tiltaksarena og med brukerkompetanse.

Kontaktperson

Line Eikenes Langsholt

Tlf. 995 44 106

Mail: line.eikenes@rio.no

RIO Rusmisbrukernes Interesse organisasjon

Pb 6609 St. Olavs plass

0129 OSLO